Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (judecător Gheorghe Popa)
Dosarul nr.2a-359/2025 (nr.2-21079866-03-2a-11032025)

C U R T E A D E A P E L N O R D
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E
S U P L I M E N T A R Ă

14 iulie 2026 mun. Bălți
Instanța compusă din:
Președintele completului: Radu Holban
Judecători: Mariana Sajin, Svetlana Ghercavii
Grefier: Lilia Burlacu

examinând în ședință publică, chestiunea privind emiterea unei decizii suplimentare la decizia din 10 februarie 2026, emisă de Curtea de Apel Nord, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Bordian Elena către Rotari Alexandru cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor comune,

a c o n s t a t a t:

La 28 mai 2021 Bordian Elena reprezentată de avocatul Chisnescu Alexandru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Rotari Alexandru prin care a solicitat:

- constatarea faptului concubinajului dintre Bordian Elena și defunctul ***** și ținerii unei gospodării comune de către ei pentru toată perioada concubinajului – toamna anului *****1;
- recunoașterea reclamantei la dreptul de proprietate asupra ½ din averea comună în devălmășie indicată în partea descriptivă a cererii;
- asigurarea acțiunii în ziua emiterii încheierii privind acceptarea cererii de chemare în judecată prin dispunerea sechestrului și a interdicției referitor înstrăinării asupra bunurilor imobile și mobile indicate în partea descriptivă a cererii și suspendarea întocmirii actului notarial de către notarul Sandu Ina privind acceptarea succesiunii bunurilor defunctului ***** de către pârât până la rămânerea hotărârii definitivă.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2021 s-a admis cererea reclamantului Bordian Elena privind aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii, fiind aplicat sechestru pe bunurile imobile și mobile

*partajarea cărora se solicită. S-a dispus suspendarea întocmirii actului notarial de către notarul Sandu Ina privind acceptarea succesiunii bunurilor defunctului ***** de către pârât –Rotari Alexandru, până la rămânerea hotărârii instanței de judecată ca definitivă.*

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 28 aprilie 2022 s-a respins cererea înaintată de către reprezentantul pârâtului avocatul Bunduchi Vitalie privind încetarea procesului în partea pretenției privind constatarea concubinajului, ca neîntemeiată. (f.d.121-122 Vol. I)

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 21 decembrie 2022 s-a respins cererea înaintată de către avocatul Bunduchi Vitalie în interesele pârâtului Rotari Alexandru privind ridicarea excepției de tardivitate, ca neîntemeiată. (f.d.171-173 Vol. I)

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 06 martie 2023, a fost constatat faptul concubinajului dintre reclamanta Bordian Elena și defunctul ***** și ținerea unei gospodării comune de către ei pentru perioada concubinajului din toamna anului ***** și până la data de 27.03.2021.

S-a recunoscut dreptul de proprietate a lui Bordian Elena asupra ½ din averea comună și anume:

1. Casa de locuit individuală, suprafața de 121 m2, număr cadastral *****0.01 compusă din: a) casa de locuit „A”, valoarea de 44 378 lei; b) Anexa „A1”, valoarea 4 752lei; c) subsol „a”, valoarea 9 826 lei;

2. Construcție (bucătărie de vară 1), suprafața 94,8 m2, număr cadastral *****0.02, valoarea 23 662 lei;

3. Șură/magazie 2, valoarea 12 769 lei;

4. Teren pentru construcții (aferent casei), suprafața 0,1843 ha, număr cadastral *****0, valoarea 2 369 lei, situate în satul *****.

5. Teren grădină, suprafața 0,1428 ha, număr cadastral *****, valoarea 1 836 lei;

6.Teren grădină, suprafața 0,248 ha, număr cadastral *****, valoarea 3 188 lei;

7. Teren agricol, suprafața 0,8857 ha, număr cadastral *****, valoarea 11 385 lei situate în *****.

8. Apartament nr. 89, compus din două odăi, suprafața 67 m2, număr cadastral *****, valoarea 447 248 lei, situat în *****;

9. Autocamion „Mercedes 609D”, n/î *****, valoarea 1 500 euro (echivalent suma de 32 432,1) lei;

10. Autocamion „Volkwaghen Transporter”, *****, valoarea 2 500 euro (echivalentul 54 0535) lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 13 martie 2023, Rotari Alexandru, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Bunduchi Vitalie, a declarat apel (nemotivat) asupra hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 06 martie 2023.

Totodată, Rotari Alexandru reprezentat de avocatul Bunduchi Vitalie a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 28 aprilie 2022 și încheierea din 21 decembrie 2022. (f.d.212-221 Vol. I)

În susținerea cerințe menționate apelantul a invocat următoarele: consideră că la caz, prescripția dreptului la acțiune a început a curge din momentul în care Bordian Elena a aflat că bunurile la care aceasta pretinde au fost înregistrate pe numele lui *****.

Menționează că în ședința de judecată din 28 iunie 2022 Bordian Elena a declarat că a cunoscut data și temeiul pentru înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor dobândite de către Grigore Rotari. A mai declarat că, a cunoscut despre acest fapt având în vedere că locuia cu Grigore Rotari și a avut acces la toate actele prin care se confirmă dreptul de proprietate asupra bunurilor înregistrate după acesta.

Consideră că, termenul de prescripție pentru recunoașterea dreptului de proprietate comună asupra fiecărui bun, începe a curge odată cu dobândirea dreptului de proprietate de către Grigore Rotari asupra fiecărui bun și față de care are pretenții reclamanta.

Susține că potrivit informației eliberate de Agenția Servicii Publice, ultimul bun care a fost înregistrat pe numele lui ***** a fost automobilul „Volkswagen Transporter” cu *****, la 04.04.2015, respectiv ultima zi când putea reclamanta să se adreseze în instanța de judecată pentru a-și revendica/recunoaște dreptul de proprietate asupra acestui bun a expirat la 04.04.2018.

Menționează că cererea de chemare în judecată a fost depusă la 28 mai 2021 cu încălcarea termenului de prescripție cu cel puțin 1 150 zile.

Sub un alt aspect, Rotari Alexandru nu este de acord și cu încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 28 aprilie 2022, invocând în acest sens că, nu este de acord cu poziția instanței de fond, potrivit căreia prevederile art. 281 alin. (2) lit. j) CPC, expres indică că, instanța de judecată judecă cauzele în care i se cere să constate concubinajul. Respectiv, instanța de fond consideră oportun de a oferi posibilitate reclamantei demonstrarea concubinajului pe perioada anilor ***** în cadrul ședinței de judecată.

Apelantul invocă că, potrivit art. 281 alin. (2) lit. j) CPC, instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate concubinajul, în cazurile stabilite de lege.

Conform art. 39 alin. (3) Legea cu privire la actele de stare civilă nr. 100 din 26.04.2001, în cazul în care una dintre persoanele care s-au aflat în relații de

căsătorie consensuale până la 8 iulie 1944 a decedat sau a fost dată dispărută în timpul războiului, căsătoria poate fi înregistrată numai pe baza unei hotărâri judecătorești privind constatarea existenței unor asemenea relații între persoanele respective, cu indicarea datei în care au început. La rubrica Mențiuni din actul de căsătorie se înscriu și datele cu privire la hotărârea judecătorească.

Menționează că legiuitorul a prevăzut în art. 281 alin. (2) lit. j) CPC, doar persoanelor care s-au aflat în relații de concubinaj până la 08.04.1944 și care nu au avut posibilitatea să înregistreze căsătoria în legătură cu decesul sau dispariția în timpul războiului a unuia dintre ei.

Deoarece, în cererea de chemare în judecată Bordian Elena face referire la constatarea concubinajului în perioada anilor ***** și nici nu motivează imposibilitatea înregistrării căsătoriei în această perioadă, apelantul consideră că o asemenea pretenție nu poate fi examinată în procedură civilă.

La 29 iulie 2025 ***** a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii precum și a încheierii din 30 iunie 2025.

Prin decizia Curții de Apel Nord din 10 februarie 2026 s-a admis apelul declarat de Rotari Alexandru prin intermediul avocatului Bunduchi Vitalie.

S-a casat integral hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Teleneşti din 06 martie 2023 adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bordian Elena către Rotari Alexandru cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică și recunoaşterea dreptului de proprietate asupra bunurilor comune, cu emiterea unei noi hotărâri după cum urmează:

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Bordian Elena către Rotari Alexandru cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică şi recunoaşterea dreptului de proprietate asupra bunurilor comun.

În cadrul ședinței de judecată participanții la proces nu s-au prezentat, procedura citării legale a fost respectată.

În conformitate cu art. 250 alin. (2) CPC, (...) Participanţilor la proces li se comunică locul, data şi ora şedinţei. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea problemei.

Prin urmare, Colegiul civil a dispus examinarea chestiunii privind emiterea unei decizii suplimentare în lipsa părților neprezente.

Studiind materialele cauzei, analizând conţinutul deciziei Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii de Apel Nord din 19 mai 2026, în coroborare cu prevederile legislaţiei în vigoare și solicitările din apel, completul Colegiului Civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord consideră necesar de a emite o decizie suplimentară din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 250 alin. (1) lit. a) CPC, instanţa care a pronunţat hotărîrea emite, din oficiu sau la cererea participanţilor la proces, o hotărîre suplimentară dacă nu s-a pronunţat asupra unei pretenţii formulate de către părţi sau de către intervenientul principal.

Din materialele cauzei rezultă că, Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2021 s-a admis cererea reclamantului Bordian Elena privind aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii, fiind aplicat sechestru pe bunurile imobile și mobile partajarea cărora se solicită. S-a dispus suspendarea întocmirii actului notarial de către notarul Sandu Ina privind acceptarea succesiunii bunurilor defunctului ***** de către pârât Rotari Alexandru, până la rămânerea hotărârii instanței de judecată ca definitivă.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 28 aprilie 2022 s-a respins cererea înaintată de către reprezentantul pârâtului avocatul Bunduchi Vitalie privind încetarea procesului în partea pretenției privind constatarea concubinajului, ca neîntemeiată. (f.d.121-122 Vol. I)

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 21 decembrie 2022 s-a respins cererea înaintată de către avocatul Bunduchi Vitalie în interesele pârâtului Rotari Alexandru privind ridicarea excepției de tardivitate, ca neîntemeiată. (f.d.171-173 Vol. I)

Completul de judecată atestă că, prin decizia din 10 februarie 2026 Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord nu s-a expus asupra cerinței din apel privind anularea încheierilor Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 28 aprilie 2022 și din 21 decembrie 2022. Mai mult instanța de apel nu s-a expus asupra măsurilor de asigurare aplicate în prezenta cauză prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2021.

Cu referire la măsurile de asigurare aplicate în prezentul litigiu prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2021, se reține că, potrivit art. 180 alin. (2^1) și (3) CPC, (2^1) Anularea măsurilor de asigurare a acţiunii se dispune de instanţa de judecată odată cu pronunţarea asupra fondului printr-o hotărîre de respingere a acţiunii. Reglementările referitoare la caracterul definitiv al actului judecătoresc prin care se soluţionează fondul sînt aplicabile integral şi asupra prevederilor referitoare la măsurile de asigurare.

(3) În cazul respingerii acţiunii, măsurile anterioare de asigurare a acţiunii se menţin pînă cînd hotărîrea judecătorească devine definitivă. În cazul admiterii acţiunii, măsurile anterioare de asigurare îşi păstrează efectul pînă la executarea hotărîrii judecătoreşti.

Prin prisma acestor prevederi legale, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Nord notează că legiuitorul a prevăzut modalitatea de anulare a măsurii de asigurare a acțiunii, respectiv, ținând cont că prin decizia

din 10 februarie 2026, instanța de apel a respins cererea de chemare în judecată, și având în procedură prezenta cauză urmează să dispună anularea măsurii de asigurare a acțiunii aplicate prin încheierea din 31 mai 2021.

Ori, măsurile de asigurare au un caracter accesoriu și provizoriu. Odată ce cerințele reclamantei au fost respinse de instanța de apel, menținerea măsurilor de asigurare ar constitui o încălcare disproporționată a dreptului de proprietate al pârâtului (garantat de art. 46 din Constituție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO).

Prin urmare, Completul de judecată va dispune anularea măsurilor de asigurare a acțiunii aplicate prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2021.

Cu referire la cerințele apelantului de anulare a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 28 aprilie 2022, Completul de judecată reține că, potrivit art. 281 alin. (2) lit. j) CPC, instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate concubinajul, în cazurile stabilite de lege.

Pornind de la norma citată supra, prima instanță întemeiat a conchis de a-i oferi posibilitatea reclamantei demonstrarea concubinajului pe perioada anilor ***** în cadrul ședinței de judecată, ori încetarea procesului în partea acestei pretenții ar constitui îngrădirea drepturilor reclamantei la un proces echitabil.

Prin urmare, instanța de apel va respinge solicitarea apelantului de anulare a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 28 aprilie 2022, cu menținerea acesteia.

Totodată, în cererea de chemare în judecată reclamanta a indicat scopul solicitării, precum şi a invocat care temei legal stabileşte constatarea concubinajului.

Cu referire la cerința apelantului de anulare a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 21 decembrie 2022, se vor reține prevederile art. 186^1 alin. (1) CPC, potrivit căruia, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

Astfel, potrivit art. 395 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Sub acest aspect se reține că, reclamanta Bordian Elena pe toată perioada concubinajului cu ***** ***** a posedat de dreptul de folosință și posesie asupra bunurilor asupra cărora solicită să-i fie recunoscut dreptul de proprietate.

La caz, începutul curgerii termenului de prescripție extinctivă nu este întotdeauna legat strict de momentul obiectiv al încălcării dreptului, ci depinde în mare măsură de un element subiectiv cum este cunoașterea acestei încălcări. Mai mult, termenul de prescripție poate să-și aibă începutul nu doar în momentul în care dreptul subiectiv a fost încălcat, dar și mult mai târziu.

Termenul de prescripție nu curge dacă dreptul subiectiv, care se cere a fi protejat în general nu există. Astfel, deoarece acțiunea civilă este îndreptată spre realizarea forțată a pretenției indicate de reclamantă, atunci această acțiune poate fi exercitată după începutul curgerii termenului de prescripție.

Potrivit celor constatate, Colegiul civile va menține încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești emisă la 21 decembrie 2022.

Prin prisma prevederilor art. 250 CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord consideră necesar de a emite o decizie suplimentară prin care va anula măsurile de asigurare a acțiunii aplicate prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2021 și va respinge cererile de recurs declarate de Rotari Alexandru împotriva încheierilor emise de Judecătoria Orhei, sediul Telenești la 28 aprilie 2022 și la 21 decembrie 2022.

În temeiul art. 250 CPC RM colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord, -

D e c i d e :

Se anulează măsurile de asigurare a acțiunii aplicate prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2021.

Se resping cererile de recurs declarate de Rotari Alexandru împotriva încheierilor emise de Judecătoria Orhei, sediul Telenești la 28 aprilie 2022 și la 21 decembrie 2022.

Se menține încheierea din 28 aprilie 2022 și încheierea din 21 decembrie 2022 emise de Judecătoria Orhei, sediul Telenești, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Bordian Elena către Rotari Alexandru cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor comune.

Decizia este definitivă dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicare prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,

Judecător: Radu Holban

Judecătorii Mariana Sajin

Svetlana Ghercavii